

СЪСТОЯНИЕ НА ДИВЕЧОВИТЕ

Таксацията на дивеча през пролетта на 2012 г. се проведе съгласно указанията на Изпълнителната агенция по горите, дадени с писмо № ИАГ 7261/23.02.2012 година.

В срок бяха проведени съвместни регионални съвещания с представители на ловните сдружения и на юридическите лица, с които има

сключени договори за стопанисване на дивеча. Ловните сдружения представяха графици за провеждане на таксацията. Към момента общо за страната има 110 сключени договора с юридически лица за стопанисване и ползване на дивеча, като най-много - 36 договора, са сключени в района на дейност на

РДГ - Бургас.

Беше направена необходимата подготовка за правилното провеждане на таксацията на дивеча както в държавните ловностопански райони и дивечовъдните участъци, така и в ловностопанските райони, в които дивечът се стопанисва от ловните сдружения.

ПРОЛЕТНО ТАКСИРАНЕ НА ДИВЕЧА

РДГ	ВИД ДИВЕЧ												
	ЕДЪР ДИВЕЧ										ДРЕБЕН		
	Бл. елен	Ел. лопатар	Сърна	Дива свиня	Дива коза	Глухар	Муфлон	Мечка	Алп. козиоро	Тиб. як	Зубър	Заек	Фазан
Берковица	180	28	1077	624				1				544	245
Бургас	1629	402	2495	4284			259					1234	42
Благоевград	109	99	1875	1831		206	199	87				2022	10
Варна	1011	540	808	2111			258					1463	2142
Велико Търново	1287	204	1528	2299			399	108				18	166
Кърджали	192	198	763	753			537	7				613	
Кюстендил	174	46	583	537	37		55	19				297	80
Ловеч	890	133	890	1847			84	86				194	120
Пазарджик	337	125	1653	1048	280	705	184	85				457	
Пловдив	946	515	1894	1896	545	287	432	115				1047	1056
Русе	1360	13	1111	879								1890	568
Сливен	657	82	1209	1543			202	2				904	3023
Смолян	251	82	935	863	301	479	320	44				830	
София	1701	1547	1419	1969			1113	18		18		469	308
Стара Загора	474	4	863	943			11	50				729	270
Шумен	3332	378	1443	2191			125				25	1360	311
ДАСР по РДГ:	14 530	4396	20 546	25 618	1163	1677	4178	622	0	18	25	14 071	8341
Берковица	113	7	4635	3765				1				28 071	23 055
Бургас	537	62	2754	3733								19 435	2261
Благоевград			2248	3079		2		11				20 945	1068
Варна	427	41	2434	2154			144					28 920	9934
Велико Търново	1026		5705	5086			78	5				18 593	17 829
Кърджали	98	1734	7510	5176			10					24 390	6237
Кюстендил	20		2914	2802				1				6488	261
Ловеч	602		9201	3722				31				38 150	26 803
Пазарджик	25		1599	2006		25		21				12 336	712
Пловдив	207	3	3684	2430		52		29				44 324	7853
Русе	853		3064	1552								41 170	12 053
Сливен	602	36	3323	3596			10					29 680	7473
Смолян	465		4884	3136	384	885	70	193				10 020	
София	190	125	7522	6649			16	16				11 676	2962
Стара Загора	205	4	2603	2642			41	6				20 678	8843
Шумен	1419		2917	2063								21 865	3892
ПАСР по РДГ	6789	2012	66 997	53 591	384	964	369	314	0	0	0	376 741	131 236
УОГС - Юндола	21	97	96	25									52
УОГС - Петрохан		33	60	31		8	48	1					50
МО	6		21	16									
ОБЩО ДАСР 2012 г.	14 557	4526	20 723	25 690	1163	1685	4226	623		18	25	14 173	8341
ДАСР 2011	14 541	4516	21 292	24 602	1184	1780	4387	609		18	19	16 272	9019
в % спрямо 2011 г.	0.1	0.2	-2.7	4.2	-1.8	-5.6	-3.8	2.2				-14.8	-8.1
Предоставени АСР 2012 г.	6789	2012	66 997	53 591	384	964	369	314	0	0	0	376 741	131 236
Предоставени АСР 2011 г.	6599	1731	64 356	51 800	304	844	376	296				386 614	118 711
в % спрямо 2011 г.	2.8	14.0	3.9	3.3	20.8	12.4	-1.9	5.7				-2.6	9.5
ВСИЧКО 2012 г.	21 346	6538	87 720	79 281	1547	2649	4595	937	0	18	25	390 914	139 577
ВСИЧКО 2011 г.	21 140	6247	85 648	76 402	1488	2624	4763	905	0	18	19	402 886	127 730
в % спрямо 2011 г.	1.0	4.5	2.4	3.6	3.8	0.9	-3.7	3.4				-3.1	8.5

ЗАПАСИ В БЪЛГАРИЯ

На проведените регионални съвещания бяха разисквани начините за най-точно установяване на реални дивечови запаси. Направени бяха анализи на таксациите, плановете за ползване и реализирания отстрел през 2011 година. Особено внимание беше обърнато на данните, получени от реализирания

В БЪЛГАРИЯ - 2012 г.

ДИВЕЧ		ХИЩНИЦИ				
Яребица	Кеклик	Вълк	Чакал	Лисица	Ск. кучета	
216	50	41	83	269	75	
55		76	1198	568	80	
413	679	136		557	98	
449			702	392	132	
		2	120	174	8	
	86	16	27	231	50	
410	27	33	1	149	47	
42		27	137	146	16	
55	5	46	5	390	65	
1216	151	74	62	591	44	
182		7	735	225	75	
263	62	54	546	275	137	
141	40	30		321	62	
511		84	172	352	81	
298	50	43	177	221	76	
69		17	690	307	113	
4320	1150	686	4655	5168	1159	
29 091	399	136	2671	2614	2106	
14 909	632	150	3420	1900	1045	
13 984	8733	122	62	1656	964	
15 404	19	4	3189	2276	2531	
6604	154	41	3069	2694	2308	
17 866	2613	227	3264	4386	2616	
11 422	1799	133	207	1183	1011	
14 533	159	29	4578	3429	3391	
17 998	373	22	401	1095	816	
72 021	1439	65	1547	2124	1831	
7131	30	17	1736	1388	1992	
25 311	1496	181	4509	2553	1251	
2206	1133	100		2580	972	
15 446	1385	248	1272	3160	1983	
28 386	1346	58	3683	2150	1066	
12 772		11	3082	2313	3061	
305 084	21 710	1544	36 690	37 501	28 944	
		9		78	20	
		1		9		
4320	1150	696	4655	5255	1179	
4686	1216	656	4480	5517	1257	
-8.5	-5.7	5.7	3.8	-5.0		
305 084	21 710	1544	36 690	37 501	28 944	
298 368	21 043	1417	34 863	38 382	30 178	
2.2	3.1		5.0	-2.3	-4.3	
309 404	22 860	2240	41 345	42 756	30 123	
303 054	22 259	2073	39 343	43 899	31 435	
2.1	2.6	7.5	4.8	-2.7	-4.4	

отстрел през 2011 г. - показател за установяване на действителния запас на дивеча в съответните ловно стопански райони.

При преброяването на едрия дивеч е използван методът на пълното преброяване, като най-голямата тежест дават целогодишните наблюдения. Най-точни са резултатите, подадени от ДЛС, където има постоянно присъствие на терена и се провеждат целогодишни наблюдения на местата за подхранване на дивеча, водопища, калища, дивечови просеки и сватбовищата на благороден елен и елен лопатар. В предоставените ловно стопански райони наблюденията се извършват предимно през ловния сезон. Във всички ловно стопански райони беше спазено изискването за едновременно провеждане на таксация в съседни ловно стопански райони. В предоставените ловно стопански райони таксацията се извършваше в присъствието и под контрола на служители от ДГС, ДЛС и РДГ.

Резултатите от таксацията бяха представени в срок и отразени в съответните форми в интернет базираната информационна система на ИАГ.

Анализът на резултатите налага извода, че при едрия дивеч във всички ловно стопански райони като цяло се формират дивечови популации, които постепенно нарастват. Данни от проведените таксации в трите национални парка не бяха представени, поради което не са посочени.

БЛАГОРОДЕН ЕЛЕН

Общата численост на благородния елен възлиза на 21 346 броя, от които в държавните ловно стопански райони (ДЛР) - 14 557, и в ловно стопанските райони на дружините - 6789. В сравнение с миналата година има увеличаване с 206 броя, или с 1.0 %.

По-голям ръст на запасите има в РДГ - Шумен - с 852 (35 %), където тенденцията от преходните години за увеличаване на запаса се запазва. Към данните на РДГ - Шумен, са посочени и данни от таксацията на ДЛС „Воден - Ирхисар“.

Увеличаването в РДГ - София, с 651 броя (62 %) се дължи на включените данни от таксацията на ДЛС „Искър“.

Намаляване в запаса се констатира в ДЛР на РДГ - Велико Търново - с 169 (12 %) и РДГ - Русе - с 203 (13%). Спадът е в резултат на екстремните метеорологични зимни условия през 2012 г., както и миграцията в съседни ловно стопански райони с по-добра хранителна база. Половото съотношение на този вид дивеч в държавните ловно стопански райони е 1:1.5 в полза на женските екземпляри.

Запасът като цяло е под допустимия за страната.

ЕЛЕН ЛОПАТАР

Запасът е 6538 броя, от които 4526 в държавните ловно стопански райони и 2012 в ловно стопанските райони на ловните дружини. В сравнение с миналата година има ръст на запаса с 291, или с 4.5 %.

Намаляване в запаса се констатира в държавните ловно стопански райони на РДГ - Сливен - с 74 броя (47 %). Извършена е контролна таксация, която потвърждава наличната численост на запаса. Спадът се дължи вероятно на по-прецизно проведена таксация, както и на изключително тежките метеорологични условия в тези ловно стопански райони. Увеличаването на запаса в РДГ - Пловдив, се дължи на включената численост от елен лопатар на НСО „Кричим“.

Нарастването на запаса в Регионалните дирекции по горите в София и Шумен се отгава на включената численост от елен лопатар на ДЛС „Искър“ и ДЛС „Воден-Ирхисар“.

Половото съотношение на този вид дивеч в държавните ловно стопански райони е 1:1.4 в полза на женските екземпляри.

Запасът като цяло е под допустимия за страната.

СЪРНА

Запасът е 87 720 броя, от които 20 723 в държавните ловно стопански райони и 66 997 в ловно стопанските райони на ловните дружини. В сравнение с миналата година увеличаването е с 2072, или с 2.4 %. Намаляването на числеността на сърната в ДЛР в сравнение с миналата година е с 569 (2.7 %). Причи-

ни са усложнената метеорологична обстановка през зимните месеци и увеличената численост на вълка и чакала в тези ловностопански райони.

Може да се говори вече за едно общо стабилизиране на запасите на сърната в страната.

Като цяло за страната запасът от сърна е значително под допустимия.

ДИВА СВИНЯ

Дивата свиня наброява 79 281 екземпляра.

Нарастването на запаса спрямо миналата година е с 2879, или с 3.6 %. Този запас като цяло за страната е в рамките над допустимия. По-нататъшното увеличаване на запаса от дива свиня неминуемо ще доведе до редица проблеми, свързани най-вече с щетите, които видът нанася на селското стопанство, и вероятността от поява на заболявания от класическа чума по свинете в отделни райони с висока плътност.

ДИВА КОЗА

Запасът наброява 1547.

Увеличаването на запаса спрямо миналата година е с 58 броя, или с 3.8 %.

Общо за страната числеността на дивата коза не е реална поради липсата на таксационни данни за 2012 г. от трите национални парка.

МУФЛОН

Броят на муфлоните е 4595, с 168 (3.7 %) по-малко в сравнение с 2011 година.

Налице е спад на числеността на муфлона в гържавните ловностопански райони на РДГ - Велико Търново - с 99 (20 %) и РДГ - Кюстендил - с 45 (45 %) спрямо 2011 година.

ГЛУХАР

Общият брой на глухарите е 2649. В сравнение с миналата година общо за страната се наблюдава увеличаване от 25 броя (0.9 %).

Тази численост на вида не е реална поради липсата на таксационни данни за 2012 г. от трите национални парка. Констатира се спад в запаса на РДГ - Пазарджик, в района на ДАС „Чепино“, като основна причина за това са по-прецизната таксация и загубите от хищници и браконieri.

Общата численост във всички ловностопански райони сочи относително стабилизиране на запаса.

ЗУБЪР

Зубрите са 25 броя. В сравнение с 2011 г. числеността на вида се е увеличила с 6. Стопанисва се единствено в района на ДАС „Воден“.

ТИБЕТСКИ ЯК

Яковете са 18 и в сравнение с 2011 г. числеността на вида се запазва. Стопанисва се единствено в района на ДАС „Витиня“.

АЛПИЙСКИ КОЗИРОГ

По данни от таксацията наличие на алпийски козирог няма. Липсва информация за числеността му в районите на националните паркове.

ДРЕБЕН ДИВЕЧ

Заек - 390 914 броя, намаляване с 11 972 (3.1 %) спрямо 2011 г.; фазан - 139 577, увеличаване с 11 847 (8.5 %); яребица - 309 404, увеличаване с 6350 (2.1 %); кеклик - 22 860, увеличаване с 601 (2.6 %).

Въпреки тежката и продължителна зима популацията от гребен дивеч като цяло показва бабен растеж, основно в районите, стопанисвани от ловните дружини. Тази тенденция се формира от еже-

годното разселване на фермернопроизведени птици.

Намаляването на числеността в гържавните ловностопански райони се дължи главно на неизпълнение на ловностопански мероприятия - подхранване и биотехнически съоръжения; постоянно увеличаващия се брой на хищниците, в т.ч. и пастирските кучета, и неизпълнение на плановия отстрел, както и на браконьерство.

Реалната численост на гребния дивеч във всички ловностопански райони ще бъде установена след провеждане на контролните есенни таксации.

ХИЩНИЦИ

Към април 2012 г. в страната обитават 2240 вълка, със 167 (7.5 %) повече, отколкото през миналата година.

Чакалите в сравнение с миналата година бележат нарастване с 2002 (4.8 %) и броят им е 41 345.

Запасът от лисица е 42 756. Намаляване е спрямо 2011 г. с 1143 (2.7 %). Причината за този спад при лисицата е задължителният план за отстрел на хищници.

По данни от таксацията във всички ловностопански райони обитават 30 123 скитащи кучета. В сравнение с миналата година числеността им е спаднала с 1312 броя (4.4 %).

При тази численост на хищниците се налага изводът, че без целенасочено регулиране на популациите им възпроизводството на останалия дивеч ще бъде компрометирано.

Като цяло здравословният статус на дивеча през 2011 г. беше добър. И през 2012 г. работата по достигане на допустимите запаси и селекция в популациите трябва да продължи, защото е основна предпоставка за добиване на качествени трофеи.

И в бъдеще усилията ще бъдат насочени главно срещу браконьерството във всичките му форми, както и към ефективната борба, свързана със задължителния планов отстрел във всички ловностопански райони, за намаляване на числеността на хищниците.

Инж. Юлиан РУСЕВ
началник на отдел

„Лов и опазване на дивеча“ в ИАГ